

Tips en trics compensatiesubsidie (pakketmaatregel AWBZ 2009)

versie maart 2013, Jeroen Veltheer, jeroen.veltheer@zylt.nl, 06-21878297

In de afgelopen 3 jaar ben ik met de compensatiesubsidie meerdere schijnbare drempels tegengekomen. Ik zet in dit document het één en ander op een rijtje. Niet om je te vermoeien, maar om je in een gegeven omstandigheid houvast te bezorgen hoe te handelen. Het betreft detailinformatie over de werking van de regeling. Hiermee breng ik fitnesses en de praktijk van de regeling in beeld.

Vraag de subsidie dus gewoon aan als je situatie voldoet aan de criteria (zie pamflet "hier is geen geld voor") en lees dit document een keer diagonaal door en pik er uit wat van belang is in jouw situatie.

Ook voor regulier onderwijs!

Inzicht in gebruik van de regeling leert dat de subsidie vooral door cluster 3 (V)SO scholen wordt gebruikt. Het heeft er alle schijn van dat Regionale Expertise Centra de regeling op eigen scholen inzetten. Er zijn ook RECs die geen enkele ruchtbaarheid geven en gaven aan de regeling. Hard maken kan je dat niet. En het is zeker niet overal de praktijk.

Een feit is dat RECs de regeling hooguit op websites melden als invulling van hun plicht om de regeling bekend te maken. Maar welke scholen of ouders gaan op die plek naar iets op zoek, naar iets waarvan ze niet weten dat het bestaat?

Deze situatie kan het aanspreken van de regeling voor kinderen in het regulier onderwijs parten spelen doordat je gemakkelijk NEE krijgt. De subsidie is natuurlijk net zo waardevol voor het regulier onderwijs. Dat verklaart het verschil in inzet niet.

De prioriteit van de aanvraag geeft de doorslag

Mocht je bij oriëntatie het bericht krijgen dat het compensatiebudget op is, doe dan toch een aanvraag en besteedt daarin aandacht aan het belang voor de leerling in kwestie. Een REC kan zo'n uitspraak alleen doen op basis van de wetenschap welke aanvragen er op dat moment liggen. RECs moeten bij gebrek aan financiële ruimte toekennen op volgorde van belang. Daarom zijn er ook vaste momenten in het jaar waarop aanvragen behandeld en geprioriteerd worden. De prioriteiten van de verschillende aanvragen moeten bij overvraag tegen elkaar worden afgewogen. Bij NIET aanvragen word je dus NIET meegewogen en heb je GEEN kans.

De regeling is om dreigende verwijdering van leerlingen van school af te wenden in situaties dat aanvullende AWBZ voor school ontbreekt of ontoereikend is. Prioriteit heeft dus altijd te maken met deze dreiging.

Één subsidiebudget voor heel Nederland

Het jaarlijkse budget van € 10 miljoen wordt over de RECs in Nederland verdeeld. En in iedere regio zijn altijd 2 behandelende REC's actief, één voor cluster 3 en één voor cluster 4. Feitelijk zijn de subsidiebudgetten communicerende vaten. Dus als de pot bij het cluster 3 REC leeg is, maar bij het cluster 4 REC niet, dan is ook het cluster 4 budget aanspreekbaar voor een leerling met een cluster 3 rugzak. Dit systeem werkt ook over alle RECs in Nederland heen! Dus als er ergens in Nederland nog budget over is, dan kan een behandelend REC elders in het land daar aanspraak op maken. Als een bepaald REC aangeeft dat hun budget op zou zijn, vraag dan of dat ook geldt voor het andere cluster

REC in de regio en voor de RECs in het hele land. Zij hebben de kanalen om hier snel achter te komen. Weet ook dat de subsidiepot van € 10 miljoen niet ieder jaar op gaat.

Pareer onwetendheid ambulant begeleiders

Met een leerling / kind met een rugzak bent u bekend met een ambulant begeleider van een REC. Deze medewerkers van de RECs (maar ook anderen) zijn vaak erg slecht op de hoogte van de subsidieregeling. Ze kennen hem helemaal niet of hebben de klok horen luiden, maar weten niet waar de klepel hangt. Het gevolg is regelmatig dat AB-ers een aanvraagsgestie afwimpelen. Laat je niet afschepen. Vraag om argumenten. Verdiep je zelf in de regeling en kom – als je denkt dat er een kans is dat de regeling kan worden aangesproken – zelf met de argumenten, waarom je dat denkt.

Eigenlijk is het argument simpel: School (en ouders) weten wat de benodigde ondersteuning op school voor de leerling is maar hebben niet de mogelijkheden om dat te organiseren.

Ook in 2012/13 en 2013/14 beschikbaar

De regeling is aanvankelijk voor de periode van 1 januari 2010 tot 1 augustus 2012 in het leven geroepen. Inmiddels is de ingangsdatum voor passend onderwijs 1 augustus 2014. Min of meer stilzwijgend is de regeling daarmee 2 schooljaren verlengd. Hierover is niet gecommuniceerd. Alleen ingewijden weten dat dit het geval is.

Geen AWBZ wel compensatiesubsidie

Het is een onjuiste veronderstelling dat wanneer er voor een leerling geen AWBZ indicatie is, er ook geen recht is op de compensatiesubsidie. Dat is ook niet logisch, want de regeling is er immers gekomen omdat de criteria voor het verkrijgen van een AWBZ indicatie zijn aangescherpt. Het gevolg daarvan kan zijn dat waar een kind in het verleden wèl voor AWBZ zorg in aanmerking kwam, dit nu niet meer komt. Daarom volstaat een negatief indicatiebesluit ook en kan je bij vraag 2 op het aanvraagformulier ook 0 uren invullen.

Onderwijssituatie wel onderwerp indicatiegesprek

In het indicatiebesluit van CIZ of BIZ moet expliciet melding worden gemaakt van de al dan niet toegekende indicatie voor de onderwijssituatie. Zorgorganisaties adviseren ouders vaak om het onderwerp onderwijs te vermijden in de afstemming met de indicatiesteller. In het verleden had dat – als je het wel over moeilijkheden in het onderwijs had – ook vaak tot gevolg dat er negatief werd besloten. De thuissituatie was en is nog altijd leidend in het beoordelingsproces voor AWBZ-zorg. Als een naar de thuissituatie doorslaande balans niet helder is, sneed en snijdt je jezelf in de vingers. Het mag duidelijk zijn dat het onderwerp onderwijs voor de compensatiesubsidie WEL expliciet besproken moet worden met de indicatiesteller. Maar hoed je voor de balans!

Stuur op vermelding onderwijsindicatie

Het indicatiebesluit moet voor de compensatieregeling voldoen aan het criterium dat de mate waarin AWBZ voor de onderwijssituatie wordt geïndiceerd expliciet wordt vermeld. Zie hierop toe door er tijdens voorafgaande gesprekken op aan te dringen dat men dit ook doet en het concept besluit hierop altijd te controleren.

Ook als er geen zorgklasse voor de onderwijssituatie wordt geïndiceerd moet dit vermeld staan. Zelfs wanneer helemaal geen AWBZ geïndiceerd wordt, moet er wel een negatief

besluit op schrift komen waarin ook de zorgvraag voor de onderwijssituatie is behandeld. Anders kan de subsidieregeling niet aangesproken worden.

Bezwaar maken heeft zin

Mocht u een afwijzing krijgen op uw aanvraag, bekijk dan kritisch:

- of deze qua argumentatie hout snijdt en
- put hierbij ook uit de items in deze handreiking.

Maak beargumenteerd bezwaar als je meent dat afwegingen onjuist zijn of onvoldoende zorgvuldig zijn gemaakt. Doe dit ook wanneer een lager bedrag wordt toegekend als in jouw aanvraag staat vermeld. De uitvoering van de regeling is niet zwaar opgetuigd. Er wordt een kosten / baten afweging gemaakt bij een aangetekend bezwaar. Als er (ergens) middelen zijn en je laat merken dat het menens is, dan is de kans groot dat men niet al te moeilijk doet. Zeker niet als er (landelijk / regionaal) nog budget is natuurlijk. Anticipeer in de aanvraag al op mogelijke redenen om af te wijzen.

Aanvragen kan op ieder moment

De regeling kent twee momenten in het jaar waarvóór aanvragen ingediend moeten zijn 1 augustus (formele begin van het schooljaar) en 1 januari. De 1 januari datum is er omdat 1 augustus in veel gevallen een onhandige / onlogische datum is voor scholen omdat de aanloop naar de vakantie de drukste tijd van het jaar is en je nog niet alle leerlingen kent.

De RECs hebben de behandeling van aanvragen compact georganiseerd aansluitend op deze momenten. Dit hoeft niet te betekenen dat een aanvraag ná 1 augustus ook per definitie toekenning vanaf 1 januari betekent. Dit kan wel de interpretatie zijn van het behandelend REC, die de becijferde behoefte aan aanvullende middelen dan met 5/7 verlaagt. Maak daarom in de aanvraag al duidelijk om welke periode het gaat. En maak bezwaar als men daar niet op toekent. Ook een aanvraag met terugwerkende kracht kan heel legitiem zijn.

Ga verborgen AWBZ-gebruik op school uit de weg

Omdat scholen geacht worden mogelijkheden in huis te hebben om ondersteuning te leveren aan leerlingen (al dan niet met rugzak), geldt tegenwoordig dat de AWBZ functie Begeleiding alleen in uitzonderlijke situaties voor de schoolse situatie wordt geïndiceerd. Alleen in situaties waarin Toezicht nodig is omdat de leerling een gevaar voor zichzelf is of het onderwijsproces van andere leerlingen ontregelt.

De inzet van Begeleiding buiten school en binnen school is nu niet meer uitwisselbaar, wat het vóór de pakketmaatregel 2009 wèl het geval was. Begeleiding voor de thuissituatie mag dus niet op school worden ingezet. Dit gebeurt nog wel, ook omdat controle door de zorgkantoren erg moeilijk is. Feitelijk zou in dergelijke situaties de compensatiesubsidie ingezet moeten worden. Het is namelijk schijnzekerheid voor de school en een potentieel discontinuïteitsrisico als het wegvalt. Ook voor de ouders is het een risico omdat terugbetaling kan worden gevorderd.

Het is dus belangrijk om als school te weten hoe de AWBZ-indicatie voor de leerling in elkaar zit. Vraag om inzage (van het gedeelte wat de relevante indicatie verwoordt) of laat het toetsen door een ter zake kundige. Dit ligt soms terecht lastig i.v.m. het privacyaspect.

Voor de AWBZ-functies Verpleging en Persoonlijke Verzorging geldt deze scheiding niet. Als ouders thuis ruimte in deze indicaties hebben, dan mag dat wèl naar school overgeheveld.

Nog een aspect waar scholen met verborgen AWBZ-gebruik rekening mee moeten houden is dat per 1 januari 2014 alleen nog AWBZ in de vorm van PGB wordt toegekend als minstens 10 uur per week nodig is. Als de inzet op school hiervan uitgaat kunnen de ondersteuningsmogelijkheden op school van het ene op het andere moment veranderen. Dit is nog een reden om het verborgen gebruik uit te willen bannen en in plaats daarvan de compensatiesubsidie te gebruiken.

Vergewis je van het behandelend REC

Voor organisatie van afhandeling van aanvragen mogen de RECs een deel van de subsidiebudgetten gebruiken. Hoe eenvoudiger men dit optuigt, hoe meer middelen er voor de leerlingen bestemd kunnen worden. Veel RECs doen dit ook. Dit gaat regelmatig zo ver dat ook tussen de REC's (in dezelfde regio) onderling het behandelwerk wordt verdeeld. Over het algemeen zal je als school een aanvraag indienen bij het REC waar de leerling in kwestie bij is ingedeeld. Zoek van te voren uit hoe één en ander georganiseerd is. Dat is niet altijd even duidelijk van websites af te lezen. Bel het REC met de vraag om de contactpersoon en check of dat het juiste aanvraag-adres is. Je zult de eerste niet zijn die tevergeefs wacht op een aanvraag die verkeerd terecht kwam.

Compensatie ook voor cluster 1 en 2

De subsidieregeling bestaat ter overbrugging naar het passend onderwijstijdperk, dat op 1 augustus 2014 begint¹. Speciale scholen voor leerlingen met visuele (cluster 1) en auditieve (cluster 2) handicaps zijn of worden ondergebracht in instellingen en hebben niet de Zorgplicht die met passend onderwijs verbonden is. Desalniettemin zijn er (ouders van) leerlingen die ondanks hun problematiek op een gewone school onderwijs willen krijgen. Ook voor deze leerlingen kan de compensatiesubsidie aangevraagd worden. De cluster 1 en 2 instellingen gaan zelf over aanvraag van aanvullende middelen en overheveling naar de reguliere school. De grens dat een beroep op de compensatieregeling moet worden gedaan kan daardoor zelfs relatief eerder aan de orde zijn dan in geval van cluster 3 of 4 rugzakleerlingen.

Volg de redentie van het aanvraagformulier

De genummerde onderdelen met vragen van het aanvraagformulier vormen een logisch opgebouwde redentie. Een volgende vraag voegt een nieuw inzicht toe op dat uit de voorgaande en vraagt dus naar informatie over een ander aspect. Wat je vaak ziet is dat bij een volgende vraag gevraagde informatie bij een voorgaande al wordt gegeven en andersom. Kijk dus goed welke informatie bij welke vraag een plek moet hebben, zodat de redentie -het formulier doorlezend- blijft kloppen. Zie ook het pamflet "hier is geen geld voor"

Geef informatie in AWBZ-termen

De compensatiesubsidie is er om AWBZ-functies te vervangen. Voor Persoonlijke Verzorging en Verpleging is het onderscheid met wat een school doet vrij duidelijk. Voor Begeleiding is

¹ Let of! Er zijn 3 regio's in Nederland (zie www.passendonderwijs.nl) waar passend onderwijs per 1 augustus 2013 start. Ik weet niet of de regeling daar nog wel geldt.

dit onderscheid lastiger aan te geven. Omschrijf de situatie op het aanvraagformulier in dit geval vooral in termen van de AWBZ en niet in onderwijstermen. Lees daartoe bijvoorbeeld op het wegwijzerloket van MEE de pagina over de functie Begeleiding om hier gevoel bij te krijgen: http://www.wegwijzerloket.nl/page/pag_view.asp?pag_id=23706

Geen paarse krokodil

REC's organiseren de behandeling van aanvragen lean and mean. Direct na de uiterste aanleverdata willen ze de aanvragen in zo kort mogelijke termijn wegwerken. Sommige REC's vragen daarom om aanvragen eerder in te sturen. Dit is om het behandelproces enigszins te kunnen spreiden en scholen na de datum snel uitsluitel te kunnen geven. Dus niet om de feitelijke aanvraagmomenten te vervroegen. Lukt eerder aanvragen niet, dan is er dus geen man over boord. Maar hoe later school aanvraagt hoe later er ook uitsluitel is. Bel met de contactpersoon van het behandelend REC om een inschatting te krijgen van de beslistermijn.

Anticipeer op een toekenning bij het uitvoeren van handelingsadviezen om inspanningen van schoolpersoneel gelijkmatig te spreiden en geen achterstanden op te lopen. Ervaring is dat waar inderdaad aantoonbaar is dat extra mogelijkheden gemotiveerd worden, de aanvraag ook gehonoreerd wordt.

Strategische waarde compensatiesubsidie

Met de compensatiesubsidie kan een school haar ondersteuningsaanbod voor leerlingen vergroten. Kinderen die zonder deze subsidie zijn aangewezen op speciaal onderwijs of dagverblijven, kunnen met de subsidie wél naar de gewenste soort school.

Met de compensatiesubsidie maakt een school objectief meetbaar dat ze zich bovengemiddeld inspant voor één of meer leerlingen. Met passend onderwijs moeten de middelen, die nodig zijn om meer dan Basisondersteuning te bieden, door het samenwerkingsverband worden opgebracht. Het gebruik van de compensatiesubsidie maakt uitspraken over dergelijke situaties in het Schoolondersteuningsprofiel aantoonbaar en relevant. Zeker al het gaat om structureel meerdere leerlingen. Dit is een cruciale factor in de onderhandelingspositie met het samenwerkingsverband als de school ambities heeft om kinderen die extra zorg nodig hebben te begeleiden.

Voor aanvullende informatie kan je nog terecht bij:

- **SWV207** Dit samenwerkingsverband heeft op haar website een uitgebreide uitleg geplaatst over regelgeving waarmee Extra zorg op school te organiseren is. De compensatiesubsidie wordt daar ook behandeld. www.swv207.nl² inloggen: gebruikersnaam "ouders", wachtwoord "extrazorg" menu-optie "Extra zorg" De diepgang van deze website is voor wat betreft de compensatiesubsidie geringer dan dit document en het pamflet "hier is geen geld voor". Het is vooral informatie bij elkaar en in samenhang over de verschillende regelingen.

2 Let op! Deze website wordt niet meer onderhouden. De informatie dateert van 2 jaar terug. De informatie is wel juist, maar is niet helemaal compleet (actuele ontwikkelingen en tijdlijnen). Per 1 augustus 2014 houdt SWV207 op te bestaan in het kader van passend onderwijs.

- **Brochure AWBZ-zorg op school of opleiding** van de Chronisch zieken en Gehandicapten Raad Nederland:
http://www.cg-raad.nl/docs_en_pdfs/onderwijs/20100721-Folder-AWBZ-in-onderwijs.pdf
- **PerSaldo.** Als u lid bent van PerSaldo, de vereniging voor budgethouders (PGB), kunt u bij hen uw vragen over de compensatieregeling beantwoord krijgen.
- **PO-raad / vereniging Lesco 030-3100933.** De belangenbehartiging voor het speciaal onderwijs is ondergebracht bij de PO-raad. Marc Cantrijn is daar de contactpersoon en heeft overzicht over de situatie met de subsidies over heel Nederland.